

Galasi Sheen

Tudunmɔ Pɔli ya seme wemu tun Galasi sheen mu ge

Jɔgɔ ye p'a byi na Galasi sheen wɛ?

Egilizii piimu nɔhɔ Pɔli ya teɲɛ Galasi fiige ki ni ge, pee pu ɲɛ Galasi sheen pee. Pee ɲɛ: Ikone, Lisitiri, ni Dɛribɛ (Kapyegee 14). Galasi fiige ki nijaa wogo ki ɲɛ Turuki fiige ki funɲɔ ni. Ba Pɔli ya pa bye wu ɲɛ Galasi ni wɛ, a Yawutuu pii di she ganha na kalaa watii kaan pu mu. A p'i jo na Pɔli ɲɛ tudunmɔ nijeme wɛ, na wu ya ta na Musa wo saliya wu wo kalaa wu kaan wu kangana na wɛ.

We seme we kakana ɲuɲɔ

Ye p'a jo wá Pɔli na ge, yee faara Pɔli ya jo, na fenhe pu funyɔ to ni wu kalegeɛ ni wuyɛ pyaa kapyegee ni. Na li she na kapii li wa wee wo Kile jomɔ yere le, na li she na n'a daa ya ye Musa wo tɔ wu na. A w'i li she sanha na n'a daa fɛɛ ya foro Musa wo tɔ wu nɔhɔ ni, na jiiɛɛɛ nivɔɔ pyi, a Fɛɛɛɛ Munaa di pu naha co tee jiiɛɛɛ ti ni (Kapyegee 5).

Seme wu kafila ɲugbɔyɔ

Galasi Sheen 1—2 Pɔli fɔ mujuu. W'a li she na Yesu Kirisa wo tudunmɔ wee ɲɛ.

Galasi Sheen 3—4 Kile ya sipya jatɛni sipyitiime Musa wo saliya wu koro ɲaari funɲɔ ni wɛ.

Galasi Sheen 5 Wɛɛ ya foro saliya wu nɔhɔ ni, a Fɛɛɛɛ Munaa di wɛɛ naha co fɛɛɛɛ ni.

Galasi Sheen 6 Pɔli wo yeri yeri jomɔ ni wu duba.

Pɔli ya Galasi sheen shaari

1 ¹ Nɛ Pɔli, nɛ ɲɛ Kirisa wo tudunmɔ. Sipyiyawyii ya ta nɛ pye tudunmɔ wɛ. Nɛ di ya nɔhɔ pye bɛ tudunmɔ sipyiyawyii baraga ni wɛ, fo Yesu Kirisa ni To Kile wemu w'a Yesu ɲɛ na yeege xu ni ge. ² Nɛ ni na cebooloo piimu pu wa naha ge, wɛɛ p'a seme wu tun Galasi fiige ki n'a daa fɛɛ pu mu.

Wɛɛ ya yi shaari: ³ Wù To Kile ni wù Kafɔɔ Yesu Kirisa wu niime tirige yi na, p'i ɲaɲiɲɛ bɛ kan yi mu.

⁴ Yesu Kirisa w'a wuyɛ kan na pye saraga, kɔnhɔ wu wɛɛ shɔ wù jurumu wu na. W'a wɛɛ shɔ ke kɔɲɔ ke wo ɲaɲmuguuyo yi bɛɛri wo fanha ki na,

na saha ni wù To Kile wo jidaan wu ni. ⁵ Nɔɔɔ w'a deri wu mege na tuun beeri ni. Amiina.

Tuugo nigin pe ye pu je Kile wo Jozaama pe

⁶ Na cebooloo, Kile wemu w'a yee yiri Yesu Kirisa wo niime wu baraga ni ge, yee na toro kadugo le wee ni tovuyo na, na jaanna jeri jozaama patii feni, lee ya ne fo xuuni de. ⁷ Jozaama pemu ne jo yee mu ge, pee ye pe pu je Kile wo Jozaama pe, patii wa nige pee kadugo na we. Ga sipyii pii pu wa giin p'i yee fungɔɔɔ yi jeri. Kile Jozaama pe pu wa Shɔɔɔ wu kaa yu ge, pu funɔɔ ki wa p'i pee jeri shan. ⁸ Jozaama pemu we ya jo yi mu ge, watii bu ba ni jozaama patii ni we wo pu kadugo na, w'a pye we wa la, w'a pye meleke na yiri fugba we ni la, weefɔ wu laji. ⁹ We ya tee yee jo toro yee mu; n'a da guri di yi jo daha sanha: We ya Jozaama pemu jo yee mu ge, watii bu patii jo yi mu we wo pu kadugo na, weefɔ wu laji.

¹⁰ Ayiwa wee tuun wu ni, ne giin sipyii di da na soni laa, ne giin Kile di da na soni? Na funɔɔ ki je di naye kaa taan sipyii mu kunni? Bada! Ne funɔɔ da bi bye di naye kaa taan sipyii mu sanha, ne bi da ga ja bye Kirisa wo kapyebye we.

Pyegana lemu na Poli ya pye na jeri Kile tudunmɔ ge

¹¹ Na cebooloo, n'a da yi fiinne jo yi mu jo ne Kile Jozaama pemu jo yi mu ge, pee ya ta foro sipya ni we. ¹² Ne pu ta sipya mu we, sipya be di ya ne taanni pu ni we. Ga Yesu Kirisa ye pyaa k'a ne taanni pu ni.

¹³ Taashiine li ni, na ne yaha Yawutuu pu wo koo li ni, ne bi doroo torogana lemu na ge, yee wa yee jaha logo. Ne bi Kile wo n'a daa fee pu kana fo xuuni wee tuun wu ni. Ne bi li yereje fo na pu pinnege ki juna tugo. ¹⁴ Ne bi bye na lejii Yawutuu nijeheme jaha na Yawutuu pu koo li paarigana ni. We sefele p'a we taanni kalege kiimu ni ge, ne bi naye beeri kan kee mu. ¹⁵ Ga Kile bi ne shɔɔri lo, ali na ta pu sanha ne se be we. Wu jidaan tuun w'a pa no ge, a wu wu niime wu tirige ne na, na ne yiri na pye wu kapyebye. ¹⁶ W'a wu Ja wu she ne na, konho ne da wee Ja wu wo Jozaama pu yu shi wusama beeri mu, shi wemu je Yawutuu we. Ba w'a wu she ye ne na we, ne be ya watii yege nige we. ¹⁷ Piimu p'a fenhe pye Kirisa wo tudunmɔ pee ne jaha na ge, ne nɔho she Zheruzalemu ni di zhe pee be yege we. Ga, a ne faa toro, na gari Arabi ni; lee kadugo na, a ne guri pa Damasi kulo li ni.

¹⁸ Ayiwa, yee taanri w'a toro, a ne na kari Zheruzalemu ni, konho di she foro Pyeeri na. A ne cabyaa ke ni kaguro pye wa ni wu ni. ¹⁹ Ga ne ya ta Kirisa wo tudunmɔ watii be ja nige we, fo Yakuba ye nigin pe; wee je

Kafɔɔ Yesu wo ceborona wa. ²⁰ Yemu n'a yu me yi mu ge, ali kafinege nigin be wa yi ni we; Kile wa na seeri. ²¹ Lee kadugo na, ba ne foro Zheruzalemu ni we, na gari Siiri fiige ki ni; na yiri wa, na gari Silisi fiige ki ni. ²² Ga n'a daa fee piimu pu bye Zhude fiige ki ni ge, wee wa shishiin bi sanha ne na jii na we. ²³ Pu bi yi nuri ye sipyii no na na: «Sipya we wu bi wee kana taashiine li ni, fo w'a bi li yerege wu n'a daa wu nuno tugo ge, weeye pyaa ki be k'a Kile wo Jozaama pu yu nime.» ²⁴ Lee funno ni, a p'i ganha na Kile soni ne wo Jozaama pu wo jo wuu na.

Pɔli ya Kirisa tudunmɔɔ pusamaa nuno ciri ta

2 ¹ Ba yee ke ni shisheere ya toro we, a ne ni Barinabasi di guri pa sanha Zheruzalemu ni. A ne gari ni Tite be ni. ² Kile ye pyaa ki bi li she ne na na ne wu she wa, a ne da kari. Ba ne no wa we, ne ni nahagbaa fee pu ni, a wee di she wuye na kabanugo. Kile Jozaama pemu ne yu shi wusama beeri mu ge, a ne pee naha jo pu mu, konho labye wemu n'a pye toro ge, ni wemu n'a byi ge, konho wee wa shishiin ganha bu bye nuno baa wo we. ³ Tite wemu ni ne kari ge, Gireki wu bye wii. Ga pu ya ta wu karamu fanha be na fo wu cekonno pye, konho wu be di bye Yawutuu pu shi we. ⁴ Ga, kafinejuu p'a, pee bi puye pye na n'a daa fee pee ne, na ta p'i ne n'a daa fee we, pee pu bi giin w'i cekonno pye. Wee ya pye ni Yesu Kirisa ni karihege ni ge, a wee di bye wuye mu, a pii sipyii pii di beele je wee te ni konho p'i lee naha ce. Pu funno ki bye p'i wee kuruno pa lege sanha bulooro ti ni. ⁵ Ga wee ya soɔ na wuye yaha pu kege ni ali jeere be funno ni wu ta logo pu no na we, konho Kile Jozaama pe pu wa can wu shee ge, y'i ja pee logo ba pu ne we.

⁶ Ayiwa, sipyii p'a bi piimu wii na pee pu ne nahagbaa fee pu ge, nunofee pu bye pii la, pu shiin bye be nunofee we la, lee la shishiin kanoo wa ne mu we; bani Kile ya wa shonri na wo wa ni we. Kile Jozaama pe ne bi yu ge, ba ne pee naha jo pee nahagbaa fee pu mu we, pu ya ta ka fara pu na we. ⁷ Ga, a puye pyaa be di li ce na Kile w'a pe Jozaama pe kaa le ne kege ni ne w'a yu shi watii sheen mu ma na jo ba w'a pu kaa le Pyeeri kege ni w'a yu Yawutuu pu mu we. ⁸ Bani Kile wemu w'a sefeere kan Pyeeri mu na wu tun Yawutuu pu mu ge, wee ninumoo w'a sefeere kan ne be mu na ne tun shi wusama mu. ⁹ Yakuba ni Pyeeri ni Yohana, pee piimu pu bi wii nahagbaa fee pu ge, pee bi li ce na Kile w'a te tuduro te kaa le ne kege ni wu wo niime wu funno ni. A p'i pu keye le ne ni Barinabasi keye ni, wee fo we ya li shee na wee beeri ya pye nigin. A wu beeri di binne na be yi na nago wee pu she baari pyi shi wusama te ni, pee be di she baari pyi Yawutuu pu te ni. ¹⁰ A p'i li she ye wee na na wee pu she wu fungongo yaha funmoo fee na. A ne be di la le naye ni na ganha na lee pyi.

Pɔli ya Pyeeri jaagi Ancɔsi kulo li ni

¹¹ Ayiwa, ga ba Pyeeri ya pa ba Ancɔsi kulo li ni wɛ, a nɛ ba wu jaagi sipyii pu bɛeri nii na; bani kaa lemu w'a bi pye ge, lee bi ɲɔ wɛ. ¹² Wu cebooloo shi watii sheen piimu pu bye n'a daa fɛɛ Ancɔsi ni ge, Pyeeri bi binneɛ na li ni pee ni. Ga, a Yakuba di ba sipyii pii tun kari Ancɔsi ni. Ba pee ya ɲɔ wɛ, a Pyeeri di fere kɔn shi wusama wo n'a daa fɛɛ pu na, na bye wu ya sɔɔ w'a li nige ni pu ni wɛ. Wu bi fyagi pee sipyii pu na, bani Yawutuu pu bye pii, pee di bi yu na fo shi wusama bɛeri w'a cekɔɔnɔ pyi. ¹³ Cebooloo piimu be pu ɲɛ Yawutuu ge, a pee be di yaa Pyeeri na, na fere kɔn pii pu na. Lee funɲɔ ni a Barinabasi be di yaa pu shuun shuun juuro ti na, na daha pu feni. ¹⁴ Ba nɛ pu ɲa, na pu ta pu ya ɲaari na sahaɲi ni Kile Jozaama pu wo can wu ni wɛ, a nɛ jo ni Pyeeri ni pu bɛeri nii na. A nɛ wu pye: «Mu wemu wu ɲɛ Yawutu ge, a m'i sɔɔ na Yawutuu pu wo koo li yaha wà, na ganha na ɲaari shi wusama wo ɲaarigana na. Wee tuun wu ni ɲaha na m'i giin nime m'i shi wusama be karamu fo wu be w'a Yawutuu pu wo koo li ɲaari wɛ?

Fo ma bu dà Yesu na m'a na shɔ

¹⁵ «Can wu ɲɛ wii, wèe kunni ya sii tii pye Yawutuu cegee. Wèe ɲɛ shi watii sheen wɛ, pu jo na wee shi we sheen ya Kile koo li ce wɛ. ¹⁶ Ga lee be na, wèe be ya li ce na jo ma ɲɛhe da Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya we koo ɲaari, lee wa da ga ma pye sipyitiime Kile mu wɛ, fo ma bu dà Yesu Kirisa na. Lee wuu na wèe be ya dà Yesu Kirisa na, kɔnhɔ Kile di wù pye sipyitiimeɛ wee n'a daa wu baraga ni. Li wa nago Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu ɲɔmɛheɛ ki wo koo ɲaari w'a wèe pye sipyitiimeɛ Kile mu-i de. Bani sipya wa shishiin wa da já bye sipyitiime Kile mu na ma yaha ma na Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu koo ɲaari wɛ.

¹⁷ «Ayiwa, wèe Yawutuu ba wùye shaa wù bye sipyitiimeɛ Kirisa wo kariɲɛgeɛ ki funɲɔ ni, wèe ba lee pyi, wèe be ya ɲɛri ni shi wusama ni nigin, pee piimu p'a wii jurumupyii ge. Wee tuun wu ni, ta lee wa li sheɛ na Kirisa w'a wèe tɔɔgo leni jurumu ni? Bada! ¹⁸ Ayiwa, nɛ na foro saliya wu keree taan, na bye nɛ wu koo ɲaari wɛ, nɛ bu guri wee saliya we feni sanha na wu koo ɲaari, wee tuun wu ni neye pyaa ya saliya wu kyɛegi. ¹⁹ Nɛ xu Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu shizhaa na, kɔnhɔ di bye ɲii na, di da kapyɛɲɛ pyi Kile mu. ²⁰ Nɛ pye kanna p'a nɛ pinne kori ni Yesu Kirisa ni shiizhan korikoritige ki na. Neye pyaa ya ta pye nige ɲiifɛere ni wɛ; Kirisa wu ɲɛ ɲiifɛere ni nɛ zɔ wu na. ɲiifɛere temu ni nɛ wa nime ke koɲɔ ke na ge, nɛ naye kan Kile Ja wu mu. Nɛ kaa ya taan wu mu fo w'a sɔɔ na wuye kan saraga nɛ wuu na. ²¹ Kile ya niime wemu kan nɛ mu ge,

ne da ga wee she bada we. Bani Kile da ba sipya jateni sipyitiime Musa wo saliya wu koo jaari baraga ni, lee ya li shee na nuɔɔ ya pye Kirisa kaxulo na we.»

Na dà Yesu na, lee funɔɔ ni Kile ya sipya jateni sipyitiime

3¹ Yee Galasi sheen kunni, yee ne fungɔnyɔ baa fɛe de! Jɔɔ wu d'a yee faanna me we? Yesu Kirisa ya xu xugana lemu na korikoritige ki na ge, yee naha ya fiinɔe jo yee mu. ²N'a da yi yege kaa nigin ye na. Fefɛere Munaa le Kile ya kan yee mu ge, Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu wo koo li jaari wuu na w'a li kan yee mu laa, yee ya Kile Jozaama pu logo na dà pu na ge, lee wuu na w'a li kan yee mu? ³Naha d'a yee pye me fungɔnyɔ baa fɛe we? Yee ya kaa lemu ɔɔ kɔn ni Kile Munaa sefɛere ni ge, naha na yee di zhaa di yiye pyaa wo sefɛere taga lee ɔɔ tɔ we? ⁴Kile ya kanhama nigbɔ pemu yaha p'a nɔ yee na ge, nuɔɔ ya pye pee na-ε ge? Bada! Pee dà já bye nuɔɔ baa we. ⁵Kile wemu w'a wu Munaa li kaan yee mu, na kakanhaɔaa ki pyi yee te ni ge, wee tuun wu ni, yee ya jaari na sahaɔi ni Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu ni ge, lee wuu na w'a lee pyi laa, yee ya Jozaama pu logo, na dà pu na dagana lemu na ge, lee wuu na w'a li pyi?

⁶Kile Kafila w'a yi yu wèe mu Ibirayima shizhaa na na: «Ibirayima ya dà Kile na, a Kile di wu jate sipyitiime wu n'a daa wu wuu na.»* ⁷Ni li ne mu, wee tuun wu ni yi li ce na jo piimu p'a daa Kile na ge, pee pu ne Ibirayima wo nagoo pee. ⁸Kile Kafila w'a fenhe li she na shi wemu ne Yawutuu we, na wee shi wu be na ba dà Kile na, Kile na pu pye sipyitiime pu n'a daa wu wuu na. Lee wuu na pe Jozaama pe ya fenhe jo Ibirayima mu na: «Kile na ba duba shi wu beeri mu mu baraga ni.»* ⁹Lee wuu na sipyaa sipya w'a daa Yesu na ge, Kile na duba weefɔɔ mu ba w'a duba me Ibirayima mu wu n'a daa wu funɔɔ ni Kile na we.

¹⁰Sipyaa sipya w'a giin na Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu wo ɔɔmeheɛ ki koo jaari funɔɔ ni Kile da ba wee jate sipyitiime ge, Kile wo laɔi w'a to weefɔɔ nuɔɔ ni; bani l'a ka na:

«Sipyaa sipya wu ne wu ya saliya wu ɔɔmeheɛ
ki beeri koo jaari gbee ki paarigana na-ε ge,
Kile wo laɔi w'a to weefɔɔ nuɔɔ ni.»*

¹¹Ayiwa, l'a fiinɔe yere na Kile da já sipya wa shishiin jate sipyitiime Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu koo jaari baraga ni we. Bani l'a ka na:

«Sipya wemu w'a tii ge, wee na ba nii sicuumɔ ba

*3:6 Zhenezi 15:6; Orome Sheen 4:3 *3:8 Zhenezi 12:3 *3:10 Duterɛnɔme 27:26

n'a daa gbɔɔɔ ni.»*

¹²Ga sipya wemu w'a giin wu Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu ye wo koo jaari pye wu tadaŋa ge, n'a daa je yafiin be weefɔɔ mu we; bani l'a ka na:

«Sipya ya yaa ma wee saliya wu beeri koo jaari
ma na nii sicuumɔ ta.»*

¹³Yesu Kirisa ya pa wɛe shɔ saliya jɔmehɛe ki wo laŋi wu na. A wuye pyaa di dugo wee laŋi we taan wɛe tege; bani l'a ka na:

«Sipyaa sipya p'a yirige suri tige ni na gbo ge,
weefɔɔ ya laŋi.»*

¹⁴L'a pye mu be sanha kɔnhɔ duba wemu jɔmɛɛ Kile bi lo Ibirayima mu ge, wee di no shi wusama beeri na Yesu Kirisa baraga ni; na fara lee na sanha, Kile ya Fefeere Munaa lemu be wo jɔmɛɛ lo ge, wu ja lee be ta n'a daa baraga ni.

Kile ya jɔmɛɛ lemu lo ge, Musa wo saliya wu da ja lee fiin we

¹⁵Na cebooloo, n'a da naha sheshɛere ta lo sipyii wo keree pyegaŋaa na. Ali sipya ye pyaa mehɛ kaa la jɔmɛɛ lo, na li ka, na xho na wu kabee taha kee weŋe ki na, sipya watii da ga ja lee jɔmɛɛ le kyɛegi, kelee na la fara li na we. ¹⁶Kile w'a bi jɔmɛɛ lo Ibirayima ni wu kadugo yiri shi shen mu. Li ya ta ka Kile Kafila wu ni na jo «wu ni wu kadugo yiri shi shɛen» ma na giin sipyijehemɛɛ kaa w'a byi we, ga shi shen nigin ye kaa Kile Kafila w'a jo na: «Wu ni wu kadugo yiri shi shen.»* Wee wu je me Kirisa. ¹⁷Yemu n'a giin di jo ge, yee yi wa me. Kile w'a karijɛge jɔmɛɛ lo Ibirayima mu. A yee xhuu shishɛere ni kelee taanri (430) di doro, a Kile di na pa Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu teŋe. Lee funɔɔ ni, Kile ya jɔmɛɛ lemu lo Ibirayima mu ge, Musa wo saliya wu da ja lee jɔmɛɛ le kyɛegi, kelee na li jomɔ pu jeri we. ¹⁸Ga cen wemu Kile ya gaan ge, wee da bi daa Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu baraga ni, wee tuun wu ni wee cen wu bi da bye nige jɔmɛɛ li wo wu we; na ta Kile d'a wu wo cen wu kan Ibirayima mu ma ni, jɔmɛɛ li baraga ni.

Lemu na saliya jɔmehɛe k'a kan wɛe mu ge

¹⁹Wee tuun wu ni saliya jɔmehɛe ki wo kakaan juɔɔ di je leke we? Ki kakaan juɔɔ ki je, kapyegɛe kiimu ki je ki ya be Kile mu-i ge, kɔnhɔ wɛe di kee ce. Ga kee saliya jɔmehɛe k'a yaa na pye wa, Kile ya jɔmɛɛ li

* **3:11** Habakuki 2:4 * **3:12** Levitike 18:5 * **3:13** Duterɛnɔme 21:23

* **3:16** Zhenzi 13:15; Zhenzi 24:7

lɔ Ibirayima wo kadugo yíri shi shen wemu shizhaa na ge, fo wee ba ba. Melekeɛ pu bi saliya ɲɔmɛhɛɛ ki kaan Musa mu, Musa di ki yu sipyii pu mu. ²⁰ Kayaama ya luu kaa lemu na ge, lee ɲɛ kabaŋa nigin kajii wɛ. Kile di ɲɛ wu yɛ nigin do.

²¹ Ta lee wa li shɛɛ na Kile ya ɲɔmɛɛ lemu lɔ ge, na Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya wu w'a lee ɲɔmɛɛ li kaala ya? Bada! Saliya ɲɔmɛhɛɛ kii k'a kan ge, kee da bi da já da ɲii sicuumɔ kaan sipyii mu, wee tuun wu ni sipyii bi da já da byi sipyitiimeɛ Kile ɲaha tãan, saliya ɲɔmɛhɛɛ ki baraga ni. ²² Ga l'a ka Kile Kafila wu ni na jurumu wo fanha ke ki ɲɛ koŋɔ sipyii bɛɛri na. Lee funŋɔ ni Kile ya lemu wo ɲɔmɛɛ lɔ ge, kɔnhɔ lee di gan n'a daa fɛɛ pu mu pu n'a daa wu baraga ni Yesu Kirisa na.

²³ Ayiwa, Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya we, wee wu bi fɛnhɛ pye wɛɛ ɲuŋɔ ni, yani n'a daa wu wu pa ge. A wee saliya we di gori yaha wɛɛ ɲuŋɔ ni fo na she nɔ n'a daa wu shɛduun wu na. ²⁴ Lee funŋɔ ni a saliya wu bye wɛɛ ɲaha covɔɔ, fo na she Kirisa pye w'a pa; kɔnhɔ wɛɛ di bye sipyitiimeɛ Kile ɲaha tãan n'a daa baraga ni. ²⁵ Ba ni n'a daa wu wo koo li d'a pa nime, wɛɛ da já bye nige wee ɲahagbaacomɔ wu keŋɛ na wɛ. ²⁶ Bani yee bɛɛri ya pye Kile nagoo n'a daa baraga ni Yesu Kirisa na. ²⁷ Yee piimu bɛɛri p'a batize Kirisa wo kariɲɛɛge ki ni ge, yee ya ɲɛri ba Kirisa yɛ pyaa ɲɛ wɛ. ²⁸ M'a pye Yawutu la, m'a pye shi watii shen la; m'a pye bulo la, ma shiin ya pye bulo wɛ la; m'a pye ná la, m'a pye cee la; le la shishiin niŋɛ ɲɛ nige wɛ. Bani yi bɛɛri ya ɲɛri nigin Yesu Kirisa wo kariɲɛɛge ki funŋɔ ni.

²⁹ Ayiwa, yi bi ɲɛ Kirisa wuu, y'a pye Ibirayima wo nagoo. Kile ya cɛn wemu wo ɲɔmɛɛ lɔ Ibirayima mu ge, yi bɛ na ba wee ta.

4 ¹ Yemu n'a giin di jo ge, yee yi wa mɛ. Pya wemu na ba cɛn lɔ ge, na wu yaha wu nɔhɔpiire ni, waagi wa shishiin ɲɛ wu ni bulo tɛ ni wɛ, ali na li ta bɛ wee wu ɲɛ tofɔɔ wu wo yaŋmuyɔ yi bɛɛri kafɔɔ. ² Na wu yaha wu nɔhɔpiire ti ni, sipyii pu da da wu kasɛri, na wu keree yari, tuun wemu tofɔɔ w'a gbegele yaha ge, fo wee tuun we bu she nɔ. ³ Mu wɛɛ bɛ di bye. Tuun wemu ni wɛɛ bɛ bi bye ba nɔhɔpiire ɲɛ-ɛ ge, ke koŋɔ ke wo keree bulooro ni wɛɛ di bye. ⁴ Ga Kile ya tuun wemu gbegele ge, ba wee ya pa nɔ wɛ, a wu wu Ja wu tun na pa. A cee di wu se. A wu bɛ di jé saliya ɲɔmɛhɛɛ ki wo fanha ki nɔhɔ ni. ⁵ Piimu pu bye saliya ɲɔmɛhɛɛ ki wo fanha ki nɔhɔ ni ge, kɔnhɔ wu pee ɲuŋɔ wolo. A wɛɛ di bye Kile nagoo. ⁶ Yee ya pye Kile nagoo, lee wuu na Kile ya wu Ja wu Munaa |Kile Munaa li tun l'a pa jé wɛɛ zɔɔɔ pu ni. Lee Munaa le w'a wu yiri: «Aba» Lee kɔri ɲɛ na: «Wù To». ⁷ Lee wuu na ma ɲɛ nige bulo wɛ, ga m'a pye Kile pya. Ba ni m'a pye Kile pya, w'a yaŋmuyɔ yemu ɲɔmɛɛ lɔ wu nagoo pu mu ge, ma bɛ na ba yee ta.

Pɔli ya wu funɔɔ shaa ni Galasi sheen kaa ni

⁸Taashiine ni, na yee ta yee sanha Kile ce we, pɛɛɛɛ yaɗmuyɔ ya wo buloo yee di bye, na ta yee pɛɛɛɛ yaɗmuyɔ ye di ɲe Kile ye pyaa we. ⁹Ga nime yee ya Kile ce. Ne yaa na jo Kile yere w'a yee ce. Naha na yee di giin di guri yee koɲɔ yaɗmuyɔ baraga baa woyo ye feni we? Naha na y'i zhaa di yiye le yee ɲuɲɔ baa yaɗmuyɔ ye wo bulooro ti ni sanha we? ¹⁰Yee ya caɲa ɲehɛ kii pɔɲɔɲɔ kii na, na fara yeye ya na, ni teegeɛ, ni yee, na yee jateni na toro yisaya taan. ¹¹Ne lemu beeri pye yee mu ge, ne funɔɔ k'a pen jo lee beeri ganha ba bye ɲuɲɔ baa kaa we.

¹²Na cebooloo, n'a yi ɲɛɛri, yi ɲɛri ba ne ɲe we, bani neye pyaa ki be ya ɲɛri ba yee ɲe we. Yee kunni ya ta kakuuno la shishiin pye ne na we. ¹³Yeeye pyaa ya li ce na yama p'a ne pye ne kori yee mu, na Kile Jozaama pu jo yee mu taashiine li ni. ¹⁴Ali na li ta be ne wo yama p'a kanhama shan yee ɲuɲɔ ni, lee be na yee ya ta ne taɲha, kelee na na she we. Ga yee ya ne co xuuni ba Kile wo meleke wa ɲe we, ma na da giin na neye pyaa ki ɲe Yesu Kirisa we. ¹⁵Yee funyɔ bi sii taan wee tuun wu ni. A kee fundanga k'i gari mii we? Ne li ce nakaara baa jo li da bi da ja bye kunni, yee bi da zɔɔ na yi ɲɛpyaa ki wolo na taga ne wogoo ki faa. ¹⁶Wee tuun wu ni, ne na can jo yee ɲii na, lee l'a ne ɲɛri yee pen nime ge? ¹⁷Pii sipyii pii funɔɔ ki wa p'i yee naha ɲɛri puye yiri. Ga pu wo fungaa le, lee di ya ɲɔ we. P'a giin p'i ne ni yee laha wuye na, koɲɔ yee di daha pu feni. ¹⁸Kaa lemu li ɲe nizaana ge, na yatenye waha lee kaa le feni, lee ya ɲɔ. Li wa nago ne bu bye yee te ni tuun wemu ni, y'i na yatenye waha we, ga y'a yaa na yatenye waha tuun beeri ni. ¹⁹Na nagoo, ne ɲe ba layama ɲe we, ali nime we be ni ne ɲe na yee laa ya fo Kirisa wo paarigana le ga ba she naa yee ni. ²⁰Ne funɔɔ k'a sii pye fo na no yee yiri nime, koɲɔ di jo ni yi ni jogana la betii na, bani yee kaa l'a ne naha wo fo xuuni.

Sara ni Agari keree

²¹Yee piimu p'a giin di daha Kile tudunmɔ Musa wo saliya ɲomeheɛ ki feni ge, wee tuun wu ni kee saliya ɲomeheɛ k'a yemu yu ge, yee ya yee nuri be-ε ge? ²²L'a ka Kile Kafila wu ni na jalaa shuun Ibirayima bi ta. Ja nigin wa wu bi ta bulozho na, na ja nigin wusama ta cee wa na wemu ɲe bulo we. Wee bye wuye pyaa wo shɔ. ²³Bulozho w'a wu wo pya wu ta ba ceɛ ya sii na nagoo taa we. Ga cee wemu w'a pye wu ɲe bulo we ge, wee ya wu wo pya wu ta lee tagana li na we. Kile w'a fenhe pya wu ɲomeɛ lo wu mu, a wu na pa wu ta. ²⁴K'ori wa wu ɲe kii keree kii na, wee we. Pii ceɛ shuun we, pee ɲe kariɲɛgeɛ ɲomeheɛ shuun. Kariɲɛgeɛ ɲomeɛ lemu l'a lo Sinayi faaboboɲɔ ki na ge, buloo pu ɲe lee ɲomeɛ li wo

nagoo pee. Agari* wu je ba lee karineege jomee li je we. ²⁵ Agari je ba Sinayi faaboboŋo ki je we, Arabi ni. Wee Agari we wu je ba nijaa wo Zheruzalemu kulo li je we, bani sipyii piimu beeri pu je Zheruzalemu ni ge, pee beeri je saliya jomehee ki wo buloo. ²⁶ Ga Zheruzalemu wemu wu wa fugba we ni ge, wee je bulo we. Wee Zheruzalemu we wu je wee wo nu we. ²⁷ Bani l'a ka Kile Kafila wu ni na:

«Cee we, mu wemu wu je ma sanha pya ta ja-e ge,
ma funŋo ki taan.

Mu wemu wu je mu ya laa yama ce-e ge,
ta xhuulo fundanga keje ni.

Bani p'a naha wolo cee wemu ni ge,
wee wo nagoo pu na ba jehe

Na toro cee we ni wu poo wu wo nagoo pu taan.»*

²⁸ Lee wuu na, na cebooloo, yee kunni ya se na saha ni jomeeloo li ni, ba Kile ya Ishaaga jomee lo me Ibirayima mu we. ²⁹ Fo wee tuun wu ni, pya wemu Agari ya se ba cee ya sii na nagoo seni-i ge, wee bi we wu pya wu kana, wemu w'a ta Kile Munaa li wo fanha ni ge. Lee ninuno l'a byi ali nijaa we be ni. ³⁰ Ga yeke y'a ka Kile Kafila wu ni we? L'a ka na:

«Bulozhɔ we ni wu ja wu kori.

Bani bulozhɔ wu wo ja wu ya yaa wu pinne

cen wu na ni we wu pya wu ni we,

wemu wo nu wu je wu je bulo we ge.»*

³¹ Na cebooloo, lee funŋo ni wee ya ta pye bulozhɔ wu wo nagoo we, ga cee wemu wu je wu je bulo we ge, wee wo nagoo wee je.

Kirisa ya wee pye wuye wuu

5 ¹ Kirisa ya wee juŋo wolo, kɔnhɔ wu sii pye wuye wuu can can na. Lee wuu na, yi la le yiye ni, y'i gori yaha pee yahama pe ni. Yi ganha bu da guri nige kadugo di ba yiye le sanha bulooro ni we. ² Ne Pɔli, n'a da yi jo yi mu, yi bu daa na yi tadaŋa pye cekɔnrɔ, wee tuun wu ni Kirisa ya lemu beeri pye yi mu ge, lee da yaaga ŋo yi na we. ³ N'a da guri di yi jo yi mu sanha jo sipyaa sipya w'a wuye kan p'a kɔn ge, weefoo ya yaa w'a Kile tudunmoo Musa wo saliya jomehee ki beeri koo jaari w'a fani. ⁴ Yee piimu pu wa Kile tudunmoo Musa wo saliya wu koo jaari, na giin na wee wo koo jaari funŋo ni Kile da ba yee jate sipyitiimee wuye naha taan

* 4:24 Agari: Pii w'a yu na Ajara kelee Ajaratu, kelee Jaara.

* 4:27 Ezayi 54:1 * 4:30 Zhenezi 21:10

ge, yee ya yiye waa laha Kirisa na. Yee niŋe ɲe nige Kile wo niime wu ni we. ⁵Wèe kunni, tadaŋa wa wèe mu na jo Kile na ba wèe jate sipyitiimee wuye ɲaha tàan, bani wèe wa daa Kirisa na. Lee wo sigime ni wèe ɲe Kile Munaa li baraga ni. ⁶Sipya wemu bu bye ni Yesu Kirisa ni kariŋeege ni, wufɔɔ ya cekɔɔnrɔ pye yoo, wu shiin yaa cekɔɔnrɔ pye-e yoo, lee la shishiin niŋe ɲe we. Ga lemu li ɲe kagbɔɔ li ge, lee li wa na jo wèe pu dà wu na. Wee n'a daa we ya yaa na wuye shee taanŋeege funŋɔ ni.

⁷Yee shegana li bi ɲɔ xuuni n'a daa wu koo li ni. A jɔgɔ di ba yi yereŋe, na yi kuruŋɔ can wu koo na we? ⁸Kile wemu w'a yee yiri, na yee pye wuye wuu ge, yee kunni ya dà li na na ke fungɔngɔ ke ka tuugo ya yiri wee yiri we. ⁹Ta yee ya li ce na jo: «Shizhenhere nifenhefenheŋee ki ma myedɔnhɔŋɔ beeri pye k'a fugɔfugɔ yiri we?» ¹⁰Ga lee be na, ne dà li na Kafɔɔ ni, jo fungɔngɔ katii wa da digi yi mu we. Ga sipya wemu w'a ma ni piinŋe ki ni ge, wu pye sipyituugo beeri, Kile na ba kiiri kɔn wu na.

¹¹Na cebooloo, li da bi da nago cekɔɔnrɔ ti wo keree ne be ya yu, nago ma bu cekɔɔnrɔ pye lee na já ma shɔ, pu bi da da ne kana nige we. Yesu Kirisa wo korikoritige ki wo xu wu wo yere li be ne byi ge, lee be bi da waha sipya wa shishiin na we. ¹²Sipyii piimu p'a yee piinŋe me ge, pee ya mehe yaa na sii kɔn laha yee na fefee.

¹³Yee kunni na cebooloo, Kile w'a yee yiri, na yee pye yiye wuu. Ga yi ganha bu da lee pye kanuŋɔ yi da yi wo ɲidaan keree pyi we. Ga y'a kapyeŋee pyi yiye mu ni taanŋeege ni. ¹⁴Bani Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya ɲomeheee ki beeri wa daa le ɲomee nigin we funŋɔ ni na: «Ma sipyijii wu taan ma mu ba maye pyaa ki ɲe we.» ¹⁵Yi bu daa na yiri yiye feni ba naŋa yaaya ɲe we, na yiye coni na xhaa, na yiye pahala we. Yi bu bye y'i ya kaseege yaha yiye na we, yi na ba yiye kyeegi xhɔ.

Sipya ɲidaan ni Fefeere Munaa ɲidaan

¹⁶N'a da yi jo waha yi mu jo y'a ɲaari Kile Munaa fanha ni. Lee bu bye, wee tuun wu ni yi da daha nige yiye pyaa wo ɲidaan keree feni we. ¹⁷Bani lemu li ɲe sipya wo ɲidaan ge, lee ɲe Kile Munaa wo ɲidaan we. Kile Munaa li be wo ɲidaan di ɲe sipya be wo ɲidaan we. Ye shuun we ya beni we, lee funŋɔ ni yee funŋɔ ma bye yi da keree kiimu pyi ge, yee da já da kee pyi we. ¹⁸Ga Kile Munaa li bu yee ɲaha co, wee tuun wu ni Kile tudunmɔɔ Musa wo saliya ɲomeheee ki fanha da bye nige yee na we.

¹⁹Na ta keree kiimu ki ɲe sipya wo ɲidaan keree ge, kee ya fiinŋe. Kee ki wa me: Dɔdɔɔrɔ, cemɔhɔrɔ, shiige baara keree, ²⁰yaperegaanra ni siganma, makɔŋɔ, yokɔɔnrɔ ni ɲepeen, loyiriguunɔ, nakaara niguuro, beganhara ni waagi, ²¹ɲegbɔɔ, singbaa, laara keree ni ki tuugo keree. N'a

* 5:14 Levitike 19:18; Marika 12:31

da yi jo waha yi mu ba n'a tee yi jo toro yi mu we, jo sipyii piimu p'a kii keree kii shi pyi ge, jo wee wa shishiin da ga je bada Kile wo saanra|Kile saanra ti ni we.

²² Ga Kile Munaa ya keree kiimu leni sipya zo ni ge, kee je: taanjege, fundanga, nanije, loxulo, nubeje, saama, jome fere, ²³ lotaan, ni na ja maye na. Saliya wa shishiin da ja kii keree kii kaala we. ²⁴ Bani piimu beeri pu je Yesu Kirisa wuu ge, pee beeri ya pu wo ceepuuro lakuunjo ni ti nidaan keree ki beeri pinne kori ni Yesu ni korikoritige ki na.

²⁵ Kile Munaa l'a nii sicuumo nivomo kaan we mu. Lee wuu na, we be ya yaa na Kile Munaa li yaha l'i wu jaha co. ²⁶ Wu ganha ba wuye pele we! Wu ganha ba jeyegere keree pyi wuye na we! Wu ganha ba jepenkeere pyi wuye na we!

N'a daa fee ya yaa na puye teri

6 ¹ Na cebooloo, yi ba sipya wa ta wu na kakuunjo pyi, yee piimu p'a jaari na sahani ni Kile Munaa li wo nidaan wu ni ge, yee pu weefo yeri ni loxulo ni. Yiye pyaa be di kasege yaha yiye na, konho yi be ganha ba jin nowuuro ni we. ² Y'a yiye junjo tuguro luu! Yi ba lee pyi wee tuun wu ni yi na da Kirisa wo saliya wu wo jomehe ki koo jaari. ³ Sipya wa ba wuye wii na wee w'a pwo pusamaa na, wuye weefo ya faanna, bani wu je yafiin be we. ⁴ Wa beeri ya yaa na wu torogana li seeri xuuni, wu bu wu keje nibyegee ki ta k'a jo, wee tuun wu ni, wu na funjo taan kee nibyegee ki wuu na. Wu ya yaa w'a kee luu w'a daanna ni watii wo nibyegee ni we. ⁵ Bani wa beeri na ba yere ni wu labye fiin ni Kile jaha taan. ⁶ Piimu p'a yi taanni Kile Jom pu ni ge, y'a yaa y'a pee tahaa kaan yi keje yanmuyjo nijeye yi beeri ni.

Ma bu lemu nugi, lee ma da ba gon

⁷ Yi ganha ba yiye faanna-e de! Sipya ya zeheni Kile na we. Ma bu lemu nugi, lee ma da ba gon. ⁸ Ma ba maye pyaa wo nidaan lakuunjo keree pyi, wee tuun wu ni ma na ba xu ta lee wo kuduun. Ga ma ba Kile Munaa nidaan kere pyi, wee tuun wu ni ma na ba ni sicuumo nixhobaama ta lee wo kuduun. ⁹ Wu ganha bu da ganha kasaanja bye taan we, bani wu bu bye wu ya yatanye gbo lee bye taan we, wu na ba li kuduun ta wu taduun ni. ¹⁰ Wee tuun wu ni, na li pyeduun yaha wu mu, w'a yaa w'a kasaanja pyi sipyii beeri na. Wu cebooloo piimu ni wu je n'a daa wu ni ge, pee susu na w'a yaa na kasaanja ki pyi.

ገጠኞታ ካፊላ

¹¹ Ayiwa, go y'a kii kamapyaa nigbōhō kii jaa ge, neye pyaa k'a kii ka na tun yi mu. ¹² Sipyii piimu p'a giin pu tōn di daan sipyii mu ge, pee p'a yee fōri na fo yee bu cekōnrō pye. P'a lee pyi kōnhō sipyii ganha ba pu kana wē, bani pu ba yu na Kirisa na xu korikoritige ki na, na lee wo baraga ni sipya da jā zhō, sipyii na da pu kana. ¹³ Na ta pee piimu p'a kōn ge, pee ya ta na Kile tudunmō Musa wo saliya wu korogoo ki beeri jaari wē. Ga p'a giin yee di cekōnrō pye, kōnhō p'i da puyē pelē na yee ya sō na daha pee fēni. ¹⁴ Ne kunni wa da ga kaa la shishiin kaa taga naye pelē wē, fo wū Kafō Yesu Kirisa wo korikoritige ke. Kee korikoritige ke wuu na, kōገō yaገmuyō beeri y'a jeri ne mu ba yaxuyo jē wē, a ne be di jeri ba gbo jē wē yee kōገō yaገmuyō yi mu. ¹⁵ M'a cekōnrō pye la, ma ya cekōnrō pye-e la; lee la shishiin niገē jē wē. Niifēere nivōrō temu Kile ya gaan wēe mu ge, tee ti jē kagbō le. ¹⁶ Piimu beeri p'a tee niifēere nivōrō ti koo jaari ge, Kile wo jaገniገē ke, ni wu niገaara te ti tigi pee beeri na, na fara Kile wo Izirayeli wu na, wee wemu wu jē Kile wo nagoo pu ge.

¹⁷ Ayiwa na co niገaa na, sipya wa shishiin ganha ba na jaha wēreገē nige ni lee kaa ni wē, bani fē pe pu wa ne ceeseገē ki na ge, pee ya li shee na Yesu wo bulo ne jē.

¹⁸ Na cebooloo, wū Kafō Yesu Kirisa wo niime we wu kori yaha ni yi ni. Amiina.